

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць 1.70 кор

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі члени по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости, віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. І. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня зничайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Політика безплідної неґації.

(X) Буря, яка зірвала ся була недавно після соймової сесії проти руского кляубу а властиво проти єго голови на скликуваних в тій цілі вічах і в часописах національно-демократичних, радикальних і москвофільських, а відтак на останнім зїзді національно демократичного сторонництва, перешуміла і затихла. Пора тепер розглянути ся, які наслідки, які добутки всієї тої роботи. Ми вже свого часу вказали на те зовсім недвозначно, звідки і від кого виходили понуки до тих нападів, котрі звернені були особисто до д-ра Олесницького. Але буває нераз, що і з особистих понук виходячі акції політичні всеж таки приносять дещо позитивного і реального. Тимчасом в згаданій полеміці дневникарській, в резолюціях ухвалених на кількох вічах і зїздах дармо гляділиб ми якогось позитивного добутка. Майже без виїмки висловлено д-рови Олесницькому признанє за єго безмірну, невсипучу працю, за те, що майже весь тягар сеї праці д-ригав на своїх плечах в соїмі (замітно, що попри нападисті метані на голову кляубу соймового, так пощадно обходжено ся з іншими членами тогож кляубу, хоч проти неодного з них можна було підняти поважні докори), але головні заміти звертали ся найбільш проти тактики кляубу, зглядно єго голови, а то іменно з нагоди закона про рентові загороди і про раду шк. кр. Вираді всі противники д-ра Олесницького з гори були переконані, що сі закони будуть ухвалені, отже що всякі заходи руского кляубу будуть безсилні і безуспішні, а мимо того знала ся проти д-ра Олесницького така буря, бо декому здавало ся можливою і потрібною як найострійша опозиція, іншим знов навіть обструкція.

Про те, що в останній сесії др. Олесницький довів до ухваленя рускої гімназії в Станиславові, говорило ся лише мимоходом, а о. Давидяк назвав се придбанє з москowska навіть — мелоч (дрібниця). Що таке придбанє видає ся о. Давидякови і всім москвофілам дрібницею, сему ми зовсім не дивуємо сь, але дивуємо ся тим, котрі знають, яку досяглість мають для нас рускі школи, котрі знають, як тяжко треба було кілька літ добивати ся сеї гімназії, а мимо того се маловажають, бо се — належало ся! Одначе не над тим задержимо ся, бо свого часу ми основно виказали значіне і досяглість таких придбань для національного і культурного розвитку руского народу, а звернемо ся до головного напрямку цілої акції проти д-ра Олесницького і руских послів. Всі противники д-ра Олесницького і єго політики вимагали від него найострійшої опозиції, а навіть обструкції при розправі над законами про рентові загороди і про раду шк. кр., але коли закони оба ухвалені, коли можна вже небавом сподівати ся їх санкції, ані віча, ані часописи, ані національно-демократичний комітет в своїх резолюціях не вказали нічого позитивного, не подали ніяких способів, як руский нарід

має боронити ся проти шкідних наслідків іменно сего першого закона, як має собі дати раду супроти тої небезпечности, яка єму грозить. Поклик до руских послів всіх тих віч і зборів є чисто неґативний: найострійші середники парламентарні, найострійша опозиція. І в тім як раз головна хиба політики нашої, що она обмежає ся до неґації, котрої добутком безплідність.

Але окрім того попадають віча, а також народний комітет в другу, не менше велику хибу, іменно — з гори, не знаючи, які можуть послідувати події або зміни, як би універсальний лік на все ординують: найострійша опозиція і тим з гори хотять накидати послам тактику політичну, навіть не вислухавши їх (бо, як ми зазначили, лише вибрані послі були запрошені). Виходить передовсім із сего, що у нас вважають тактику (а тим є опозиція, обструкція і т. д.) яко ціль, коли тимчасом у народів політично зрілих тактика є лише середником ведучим до цілі, а цілю позитивні, реальні придбаня. Гляньмо н. пр. на Чехів, на котрих у нас так часто викликають ся. І у них є народна організація, є виконний комітет, котрий запрошує від часу до часу в сїх послів, але ніколи збір організації або виконного комітету не ухвалює: чи вести опозицію, чи обструкцію, взагалі що до тактики, а полишають се кляубови. У нас інакше — послі мають вийти на сесію відразу із звязаними руками — дістають *gebundene Marschroute*, без огляду на всякі можливости. Ось н. пр. тепер зовсім несподівано змінило ся парламентарне положенє наслідком упадку д-ра Кербера і доповненя кабінету, чого певно неспредвиджувало ніяке із згаданих віч ані народний комітет, і не знали, яке може наступити угрупованє парламентарних сторонництв, а тактику вже з гори ухвалили. Чи такі ухвали можуть мати яку вагу, можуть зробити вражіне в міродатних кругах? Думаємо, що ні, бо ж на основі конституції навіть виборці не мають права з гори ввязати свого посла, а тим менше віча або народний комітет, а міродатні круги також бачивши таку безоглядну політику, не будуть на неї оглядати ся. Таке поступованє може хиба бути оправданє з москвофільского становища, позаяк оно в Австрії не бачить для себе будуччани, стоїть усе на становищі неґації, але з нашого народного становища така безплідність політики не може бути ані хосенна ані бажана.

Свято Івана Нечуя-Левіцького.

Київ, 1. січня 1905

Святочне предстволєне.

В честь Ювілята Івана Нечуя-Левіцького відбуло ся дня 31. XII. л. 1904 р. торжественне предстволєне єгож знаменитої комедії «На кожумяках» (названої на афіші «За двома зайцями», а у нас знаної також зі сцени під назвою «Модний жених»). Велика амфітеатральна триповерхова зала Берсона, яка містить до півтора тисячки людей, заповила ся битком від доли-

ни до гори. У призначених партерових льяжах засіли гості з Галичини; на сали гуторить живе українське слово і аж відрадно робить ся серед того великого, змосковшеного Київа. По офіційній московській комедийці і антракті знаменитої і не численної музики театральної (24 лядий), підносить ся занавіса і ось перед нами вид Подола і звисний нам тип Голохвостова. Але як він тут виведений, сей тип першим українським актором Саксаганьским! Не доводило ся мені бачити єго у поважних, драматичних ролях, але прямо розцілюватиб того артиста за єю креацію легкого, звинного а симпатичного при тім всім жалихвоста. Взагалі ціла штука ішла концертово, взірцево, в такім зіграню, про яке нам тільки можна мріти. По першім акті зготовано ювілятові величаву овацію. При невмовкаючих оплесках амфітеатру вивели єго на сцену корифей українського театру пп. Карпенко-Карий, Садовський і Саксаганьський і вручили єму срібний вінець від артистичної дружини, яка в комплекті явила на сцені вквіткатиб ювілята і п. Садовський відчитав адресу дружини. Кільканаїцять разів заадаля і підносила ся занавіса, а публіка все своє бурєю оплескувала ювілята і викликувала єго перед рампу. Після сего і прїєм цілої штуки був оваційний, піднеслий. Навислідок вступили «Ювіляки» М. Лисенка, під єго особветню дїрїгентурою. Хор зложений по половині з любителів Лисенкового хору — та театрального хору, при співуділї артистів як солістів: пань Дубрової і Садовської в сопрані, Калиниченки і Потової в альті, пана Лаптіва в тенорі і п. Дубановского в басі. Мимо здуки двох ріжних хорів — се вже секрет Лисенкової управи — голоєи хору зливали ся пречудово, а освблїво коєць тої, сказатиб ораторії на церковно обрядовім тлі, з пречудними перемівами в динаміці поодиноких голосів — викликало у публіки такий захват, що на загальне, невмовкаюче бажанє мусїли повторити другий раз споруполовину твору. О год. II. публіка в одушевленім настрою розійшла ся домів, а ми, Галичани, пішли гуртком на вечерю, куда нас запросили артисти і київські громадяни і там перебалакали на тему: які хиби і недостатки добачуємо ми в собі взаїмно, відвідуючи себе через кордон, та чим їх виправдати і як їм зарадити — аж до 4. години рано. Ось як час летить, коли душа повна, а серця щирі. При тім треба тут замітити, що таке комерсованє між Українцями багато прїємнійше з того зглядю, що тут далеко менше і рідше курять і дуже мало пють, чим наші галицькі комерсовичі, при німецькім звичаю «тягнути пиво», і вудита груди в цигаретовім димі.

Київ, дня 1. січня 1905.

Академія.

Нині о год. I. по полудни відбула ся академія в честь Ювілята. Ювілята ввела до салі наповненої кількома сотками людей президія «Літературного Общества» з головою Руским на чолі серед оваційних оплесків зібраних. Побіч Нєго засіли Олена Пч лка, Микола Лисенко, Ів. Степенко. Перший промовив по великоруски голова Руский, позім почав ся широкий ряд промов і адрес так в українській, як і великорускій мові. Зміст їх, принайменше важнійших, подам окремо. Галичан і Буковинців витано оваційно. Поодиноких бесідників викликувано двічі і оплескувано остентаційно за виголошені

